

СИЛАБУС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА**«Терапевтична стоматологія з професійно-орієнтованою практикою»**

Спеціальність: **221 «Стоматологія»**
Освітньо-професійна програма: **Стоматологія**
Код компонента в освітній програмі: **ОК 28**
Рівень вищої освіти: **другий (магістерський)**
Форма здобуття освіти: **очна (денна)**
Рік навчання: **4**
Семестр(и): **VII (осінній), VIII (весняний)**
Тип освітнього компонента: **обов'язковий**
Навчальний рік: **2027-2028**

Обсяг: **4 кредити ECTS (120 год.)**
Навчальні заняття: **лекції, практичні заняття, консультації**
Підсумковий контроль: **іспит**
Пререквізити: **ОК16, ОК18, ОК19, ОК20, ОК21, ОК24, ОК27, ОК36, ОК37, ОК38, ОК39**

Кафедра/підрозділ: **кафедра терапевтичної стоматології**, пр. Перемоги, 51, 2-3 поверхи
Керівник освітнього компонента: **проф. Любченко Ольга Валеріївна**,
email: ov.lubchenko@knmu.edu.ua

Сторінка освітнього компонента в Системі дистанційного навчання ХНМУ (Moodle):
<https://distance.knmu.edu.ua/course/index.php?categoryid=51>

ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Терапевтична стоматологія – дисципліна, методи якої спрямовані на збереження здоров'я зубів, органів і тканин порожнини рота, відновлення їх анатомічної форми та фізіологічної функції, запобігання стоматологічним хворобам терапевтичними методами. Вивчення освітнього компоненту «Терапевтична стоматологія» здійснюється здобувачами освіти на 3-му, 4-му та 5-му роках навчання в V-X семестрах.

МЕТА КУРСУ: підготовка лікаря-стоматолога, здатного діагностувати і лікувати захворювання зубів, тканин пародонту та слизової оболонки порожнини рота.

РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ:

- спроможність демонструвати основні методи обстеження пацієнта в клініці терапевтичної стоматології;
- планування обстеження стоматологічного хворого, інтерпретування результатів лабораторних та інструментальних досліджень;
- спроможність визначити провідні симптоми і синдроми в терапевтичній стоматології;
- обґрунтовувати і формулювати попередній клінічний діагноз в клініці терапевтичної стоматології;
- спроможність проводити диференційну діагностику захворювань пародонта;
- вміння ставити остаточний діагноз основних захворювань в клініці терапевтичної стоматології;
- вміння виявляти різні клінічні варіанти та ускладнення найбільш поширених захворювань пародонта;
- формування професійних вмінь та навиків для прийняття самостійних рішень у виборі методів лікування на прийомі хворого;
- спроможність визначати характер та принципи лікування захворювань в терапевтичній стоматології;
- набуття та вдосконалення практичних навичок з терапевтичної стоматології при лікуванні захворювань пародонта;
- вдосконалення навичок визначення стану гігієни порожнини рота і проведення професійної гігієни порожнини рота;
- вміння проводити первинну та вторинну профілактику найбільш поширених захворювань у клініці терапевтичної стоматології;

- знати клініку основних невідкладних станів і алгоритм надання невідкладної допомоги;
- закріплення навичок заповнення основної медичної документації стоматологічного прийому;
- спроможність демонструвати володіння морально-деонтологічними принципами медичного фахівця та принципами фахової субординації у стоматології;

ЗМІСТ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Перелік тем лекцій (10 год.):

1. Пародонтологія як розділ терапевтичної стоматології. Пародонт, визначення поняття. Анатомо-фізіологічні особливості тканин пародонту. Термінологія. Класифікація захворювань пародонту М.Ф. Данилевського (1994), І.С. Мащенко (1998), МКХ-10. Позитивні якості та недоліки. Методи обстеження хворих із захворюваннями пародонта.
2. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика, лікування та профілактика запальних захворювань пародонта (папіліт, гінгівіт, локалізований пародонтит).
3. Етіологія, патогенез, клініка, діагностика, диференційна діагностика генералізованого пародонтиту та пародонтозу.
4. Місцеве та загальне лікування генералізованого пародонтиту та пародонтозу. Використання фізичних факторів у комплексному лікуванні захворювань пародонта.
5. Профілактика захворювань пародонта.

Перелік тем практичних занять (90 год.):

1. Поняття пародонтології. Організація пародонтологічної допомоги хворим.
2. Будова та функції пародонта.
3. Класифікація хвороб пародонта (М.Ф.Данилевського, 1994; МКХ-10,1998; Міжнародна класифікація EFP і AAP, 2017. Позитивні якості та недоліки.
4. Клінічні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.
5. Індексна оцінка стану пародонта та гігієни порожнини рота.
6. Функціональні методи обстеження пацієнтів із хворобами пародонта.
7. Рентгенологічна діагностика хвороб пародонта.
8. Лабораторні методи обстеження пародонтологічних хворих.
9. Помилки та ускладнення в діагностиці хвороб пародонта
10. Етіологія, патогенез запальних хвороб пародонта .Місцеві хвороботворні фактори, механізм їх впливу.
11. Папіліт. Класифікація М.Ф.Данилевського, клініка, діагностика, лікування, профілактика
12. Клініка, діагностика катарального гінгівіту.
13. Клініка, діагностика гіпертрофічного гінгівіту.
14. Клініка, діагностика виразково-некротичного гінгівіту.
15. Клініка, діагностика локалізованого пародонтиту.
16. Етіологія і патогенез дистрофічно-запальних та дистрофічних хвороб пародонта. Роль місцевих та загальних хвороботворних факторів. Наукові внески вітчизняних вчених у дослідженні етіології і патогенезу хвороб пародонта. Механізми утворення ясенних і пародонтальних кишень.
17. Клінічні прояви генералізованого пародонтиту.
18. Рентгенологічне, функціональне та лабораторне обстеження хворих на генералізований пародонтит.
19. Клініка, діагностика пародонтозу.
20. Підсумкове заняття.
21. Загальні принципи та фази лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Складання плану лікування.

22. Професійна гігієна порожнини рота, її складові, професійні засоби гігієни порожнини рота.
23. Ручний спосіб видалення зубних відкладень. Перелік інструментів, правила роботи. Переваги, недоліки.
24. Апаратні, хімічний та комбінований способи видалення зубних відкладень. Правила роботи апаратами, протипоказання, переваги, недоліки.
25. Місцеве медикаментозне лікування хвороб пародонта, групи препаратів, способи застосування, показання.
26. Хірургічні методи лікування хвороб пародонта (гінгівальні, мукогінгівальні, остеомукогінгівальні, естетичні, регенеративні операції).
27. Ортопедичні та ортодонтичні втручання при хворобах пародонта.
28. Загальне медикаментозне лікування пацієнтів із хворобами пародонта. Показання, групи препаратів, схеми лікування, виписування рецептів лікарських засобів.
29. Дієтотерапія у пацієнтів із хворобами пародонта.
30. Фізіотерапевтичні методи лікування пацієнтів із хворобами пародонта.
31. Особливості лікування пацієнтів із запальними, запально-дистрофічними та дистрофічними хворобами пародонта.
32. Підтримуюча терапія хворих на генералізований пародонтит, пародонтоз.
33. Помилки та ускладнення в лікуванні хвороб пародонта.
34. Профілактика захворювань пародонта. Етіологічні та патогенетичні підходи до профілактики, різновиди, форми організації, способи профілактики.
35. Суспільні та лікарські заходи профілактики захворювань пародонта.
36. Індивідуальні заходи профілактики захворювань пародонта.
37. Роль засобів професійної та індивідуальної гігієни в профілактиці хвороб пародонта.
38. Організація пародонтологічного кабінету (відділення), його оснащення та необхідні лікарські засоби.
39. Диспансеризація осіб із захворюваннями пародонта. Етапи, документація, оцінка ефективності диспансеризації.
40. Захист історії хвороби.
41. Підсумкове заняття.

Перелік тем самостійної роботи студента (20 год.)

1. Особливості перебігу генералізованого пародонтиту у хворих з супутньою патологією.
2. Клініка, діагностика прогресуючих ідіопатичних хвороб пародонта, періімплантатного мукозиту, періімплантиту.
3. Лікування пацієнтів із захворюваннями періімплантатних тканин.
4. Особливості лікування пацієнтів із хворобами пародонта на тлі хвороб внутрішніх органів.
5. Алгоритми індивідуальної гігієни порожнини рота при різному стані пародонта.

СРС спрямована на поглиблення та закріплення теоретичних знань, отриманих під час аудиторного навчання та сприяють формуванню професійних компетентностей. Результати СРС підлягають контролю та включені до підсумкового контролю знань.

Консультації: онлайн, за попередньою реєстрацією на сторінці курсу в Системі дистанційного навчання курсу.

Методи навчання: розповідь-пояснення, бесіда, ілюстрація, демонстрація, презентація, відеоролики, відеофільми, дискусія, круглий стіл, ділова, рольова, імітаційна гра, робота з симуляційним обладнанням, фантомами, спостереження, моделювання процесів і ситуацій, робота в клініці (стандартизований пацієнт, нестандартизований пацієнт).

ОЦІНЮВАННЯ

Поточна навчальна діяльність (ПНД). Оцінювання успішності здобувачів освіти здійснюється відповідно до Інструкції з оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в ХНМУ (<https://knmu.edu.ua/documents/normatyvni-dokumenty-navchalnogo-proczesu/>). Оцінка за практичне чи підсумкове заняття становить від 2 до 5 балів. Подання завдань за запізненням з неповажних причин тягне за собою зниження оцінки відповідно до відсотка запізнення в часі від часу виконання завдання. Завдання перевіряються до 24 год. Оцінки виставляються у електронний журнал. Незадовільні оцінки відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

В кінці семестру середня оцінка за семестр конвертується у багатобальну оцінку (70 – 120 балів) відповідно до таблиці 1 Інструкції з оцінювання (див. вище).

Середнє арифметичне ПНД за семестр становить **загальну навчальну діяльність (ЗНД)**.

Індивідуальні завдання (ІЗ) оцінюються до 10 балів.

Підсумковий контроль. Умовою допуску до іспиту є набрання 70 балів ЗНД. Оцінка за іспит становить від 50 до 80 балів.

Оцінка з дисципліни (ОД). $ОД = ЗНД + ІЗ + іспит$.

Оскарження результатів підсумкового контролю проводиться у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_apel_kontrol.pdf).

ПОЛІТИКИ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Рекомендації щодо роботи на курсі: брати активну участь у всіх формах роботи на заняттях, присвячувати 1-2 год. щодня виконанню самостійної роботи та підготовці до занять, ставити запитання під час занять, відвідувати консультації, вчасно здавати завдання та виконувати усі форми контролю.

Відвідування занять. Відвідування практичних занять є обов'язковим. Формою одягу під час офлайн-занять є білий медичний халат. При запізнення більше ніж на 5 хвилин ви можете бути не допущені до заняття. Пропущені заняття відпрацьовуються відповідно до Положення про порядок відпрацювання студентами ХНМУ навчальних занять (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_vidprac_zaniat.pdf).

Академічна доброчесність. ХНМУ стоїть на позиціях нульової толерантності до проявів академічної недоброчесності. Будь-які порушення принципів академічної доброчесності тягнуть за собою відповідальність у встановленому в ХНМУ порядку (https://knmu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/05/polog_ad-1.pdf).

Використання електронних гаджетів та інструментів штучного інтелекту допускається лише з дозволу викладача.

Політика щодо осіб з особливими освітніми потребами. Здобувачі з особливими освітніми потребами мають зв'язатися з викладачем задля розробки індивідуальної освітньої траєкторії.

Час відповіді викладача: 24 години.

Технічні вимоги до роботи на курсі:

- доступ до комп'ютера, ноутбука, планшета чи смартфона
- корпоративний обліковий запис Google з власним фото
- навички роботи з Google Workspace (Google Meet, Docs, Sheets, Slides, Forms) та Moodle

Технічна підтримка: АСУ (ev.shevtsov@knmu.edu.ua), Google (tehotdelknmu@gmail.com), Moodle (al.korol@knmu.edu.ua)

РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА

1. Терапевтична стоматологія: у 4 томах. - Том 3. Захворювання пародонта: підручник (ВНЗ III—IV р. а.) / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, М.Ю. Антоненко та ін.; за ред. А.В. Борисенка. – 2-е вид., переробл. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 624 с.

2. Терапевтична стоматологія: Підручник: У 4-х томах. – Т. 1. Пропедевтика терапевтичної стоматології / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2017. – 360 с.

3. Пропедевтика терапевтичної стоматології [Текст]: підруч. для студ. стом. факул. вищ. навч. закл. МОЗ України / Марченко І.Я., Назаренко З.Ю., Павленко С.А. та ін.; під заг. ред. Ткаченко І.М.; ВДНЗУ «УМСА» – Полтава: ТОВ «АСМІ», 2016 р. – 439с.

4. Терапевтична стоматологія: Підручник для студентів стоматологічного факультету вищих медичних навчальних закладів IV рівня акредитації / За ред. Анатолія Ніколішина – Вид.2-ге, виправлене і доповнене. – Вінниця: Нова Книга, 2012. – 680 с.

5. Терапевтична стоматологія: Підручник: У 4-х томах. – Т. 2. Карієс. Пульпіт. Періодонтит. Ротовий сепсис / М.Ф. Данилевський, А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова та ін. – К.: ВСВ «Медицина», 2020. – 592 с.

6. Практикум з терапевтичної стоматології (фантомний курс) / А.В. Борисенко, Л.Ф. Сідельнікова, М.Ю. Антоненко, Ю.Г. Коленко, О.О. Шекера. – Київ, 2011. – 512 с. – Бібліогр.: С. 510 – 512.

Зав. кафедри терапевтичної стоматології,
д.мед.н., професор

Ольга ЛЮБЧЕНКО